

Latvijas lauku attīstības stratēģija

Roberts Kīlis

- Ultimately, with a plan and a vision the undoing of..... is not preordained. The rural crisis has been ignored for far too long, but, we believe, it isn't too late to start paying attention. The residents of rural America must embrace the fact that to survive, the world they knew and cherished must change. And, on a national level, rural development must be more closely linked to national economic growth priorities, and policies must be created to help these communities prepare for a future that is already here.
- **Amerikas vidiene!**
- *Patrick J. Carr (Rutgers University at New Brunswick) and Maria J. Kefalas (Saint Joseph's University, Philadelphia) 2008*

Lielbritānijas *State of the Countryside Report*

- 4:1 pilsēta pret laukiem
- Vecāki cilvēki, daudz veelīgāka dzīve, vidēji augstāki ienākumi, vairāk cilvēku 'brauc iekšā' nevis 'ārā', mazāk bezpajumtnieku, mazāk sastopams dziļš trūkums, zemāka noziedzība. ***Salīdzinoši labāka dzīves kvalitāte***
- Grūtāk saņemt pakalpojumus, nokļūt, biežāk slimo (jo vecāki cilvēki), 75.lpp

70:30 - Latvija 2030

81:19 - Anglija 2026

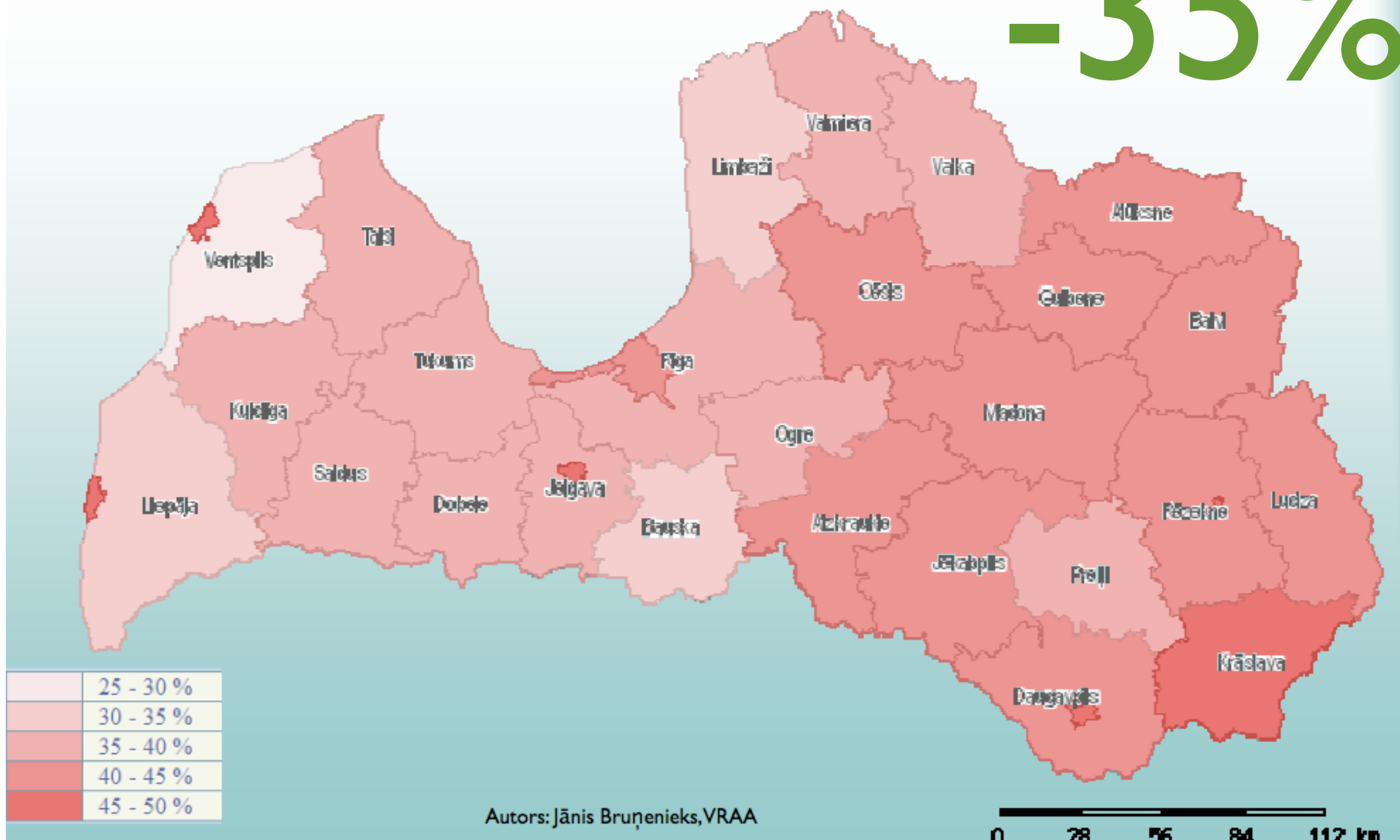
Latvijā 600 tūkstoš cilvēkiem (vajadzētu) dzīvot
laukos

Pretruna:

- Lauki- milzīgu **neizmantotu resursu krātuve**
- **Kapitāls aizplūst** no laukiem (cilvēki, zināšanas, sociālie tīkli, arī nauda)

Bērni līdz 2023.gadam

-35%

Lauku tēma ir
pretrunīgu
uzskatu un
sentimentu
apkopojums

Nopietna
stratēģija nozīmē
nopietnu sarunu
par šīm tēmām

A sepia-toned photograph of a large wooden wheel leaning against a fence in a field of dry grass and white flowers. The wheel is made of dark wood with many spokes. The field is filled with dry, brown grass and numerous white, round flowers. In the background, there are trees with bare branches and a fence. The overall mood is autumnal and rustic.

79%

atbalsta viensētas

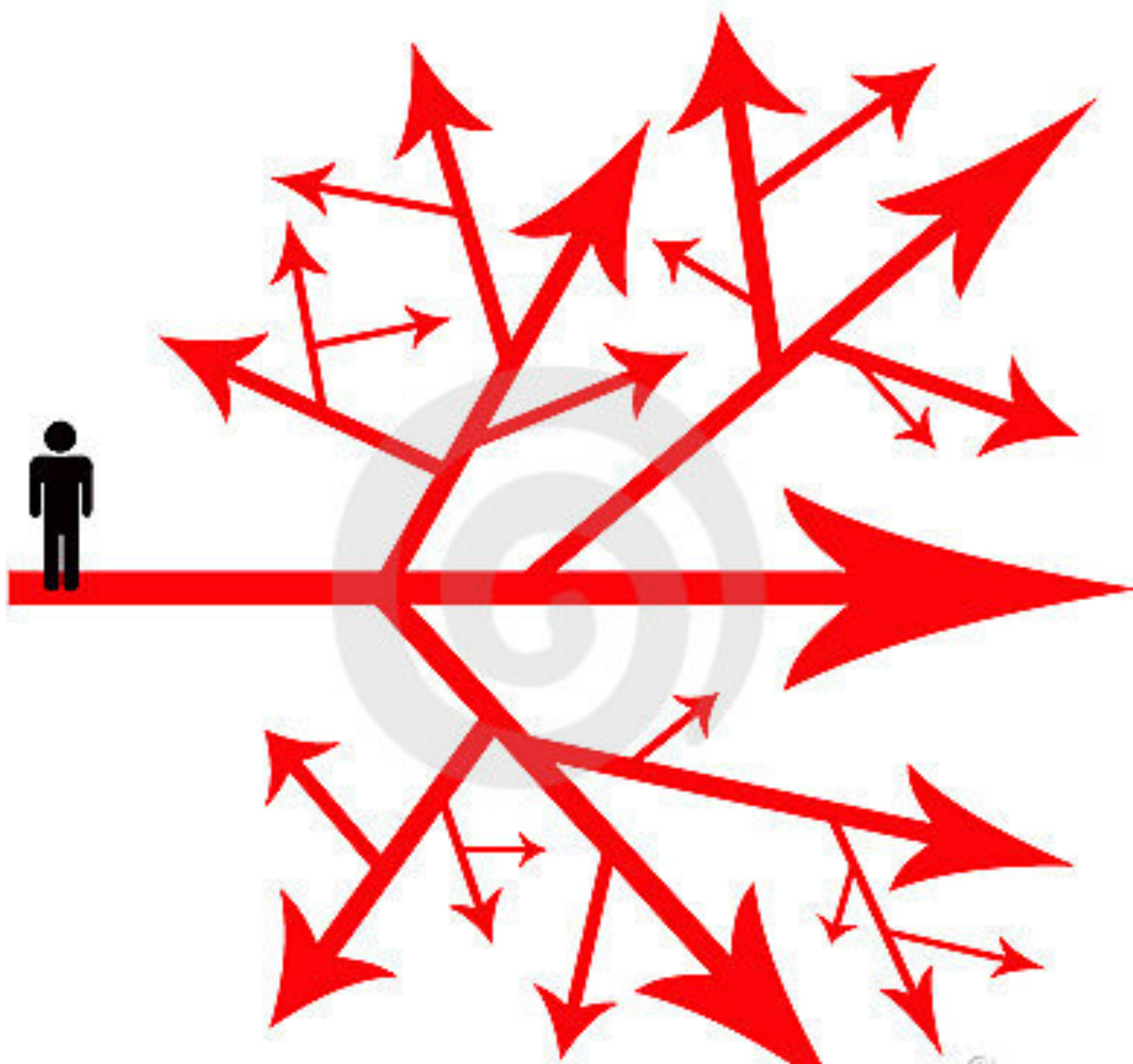
Pat vistradicionālākajās lauksaimniecības nozarēs notiek lielas izmaiņas

Lauki būs vieta, kur notiks

Kā reaģēt uz izmaiņām un kurus no risinājumiem
ieviest

Lauku stratēģija - viens no trim
vissvarīgākajiem valsts ilgtermiņa
rīcībpolitiskiem uzstādījumiem

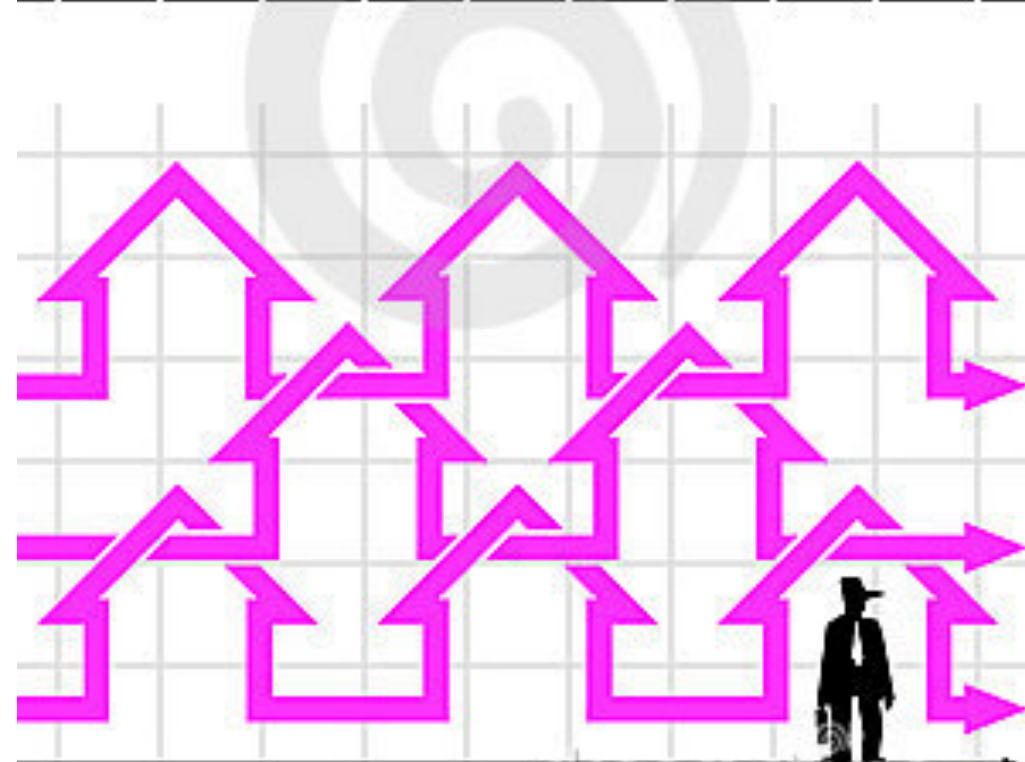
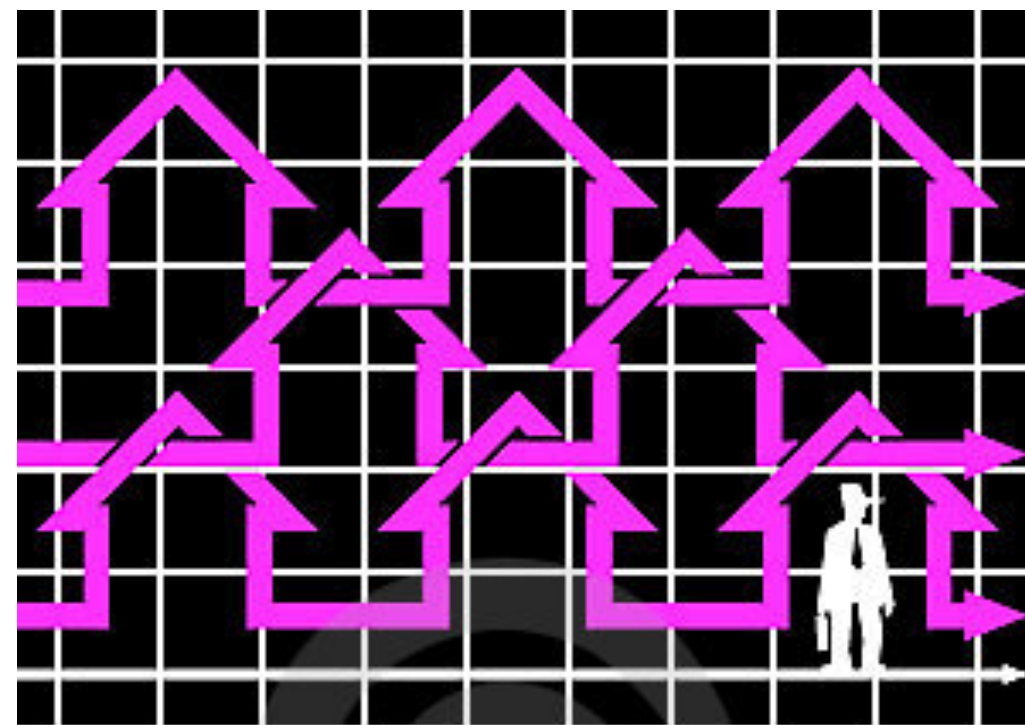
Alternatīva ir nelīdzsvarota, daudzviet nekontrolēta
sarašanās un dabas kapitāla izšķērdēšana

Laukus nevar atstāt tirgum
vai risināt tikai sektoriāli

Lauku attīstības stratēģija

- Stratēģija kā **plāns** - konkrēta attīstība konkrētās vietās
- Stratēģija kā **vīzija, pasaules uzskats**, vērtību kopums, kas ietekmē rīcībpolitiskās izvēles
- Stratēģija kā **lemšanas kārtulas, principi, kritēriji**.
- Stratēģija kā alternatīvi **scenāriji**

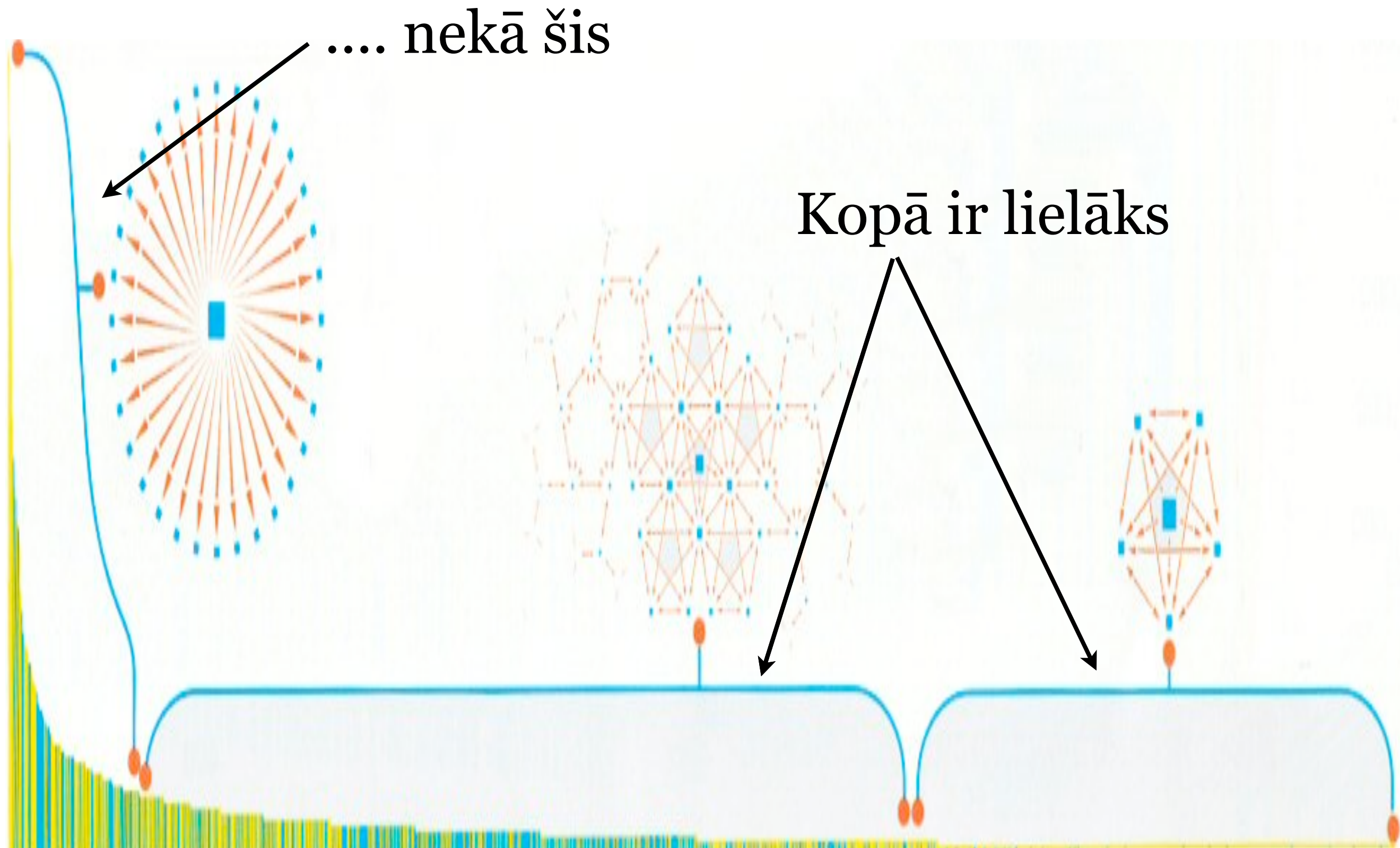
Lauku vieta vērtību ķēdē

Lauki un ekonomiskā aktivitāte

- Saimniecību konsolidācija tradicionālajā lauksaimniecībā
- Lauki ir nozīmīgāko **dabas resursu un ekosistēmu pakalpojumu** avots, darba un atpūtas vide, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma daudzveidības krātuve
- Enerģētika, vietējā koģenerācijas stacijas
- Lauku tūrisms un citi alternatīvie nodarbes veidi, it sevišķi e-darba iespējas, brīvdienu un vasaras mājas

Lauki un 'garās astes' princips

Viens lielais peļņas nesējs pret daudzām mazās peļņas aktivitātēm

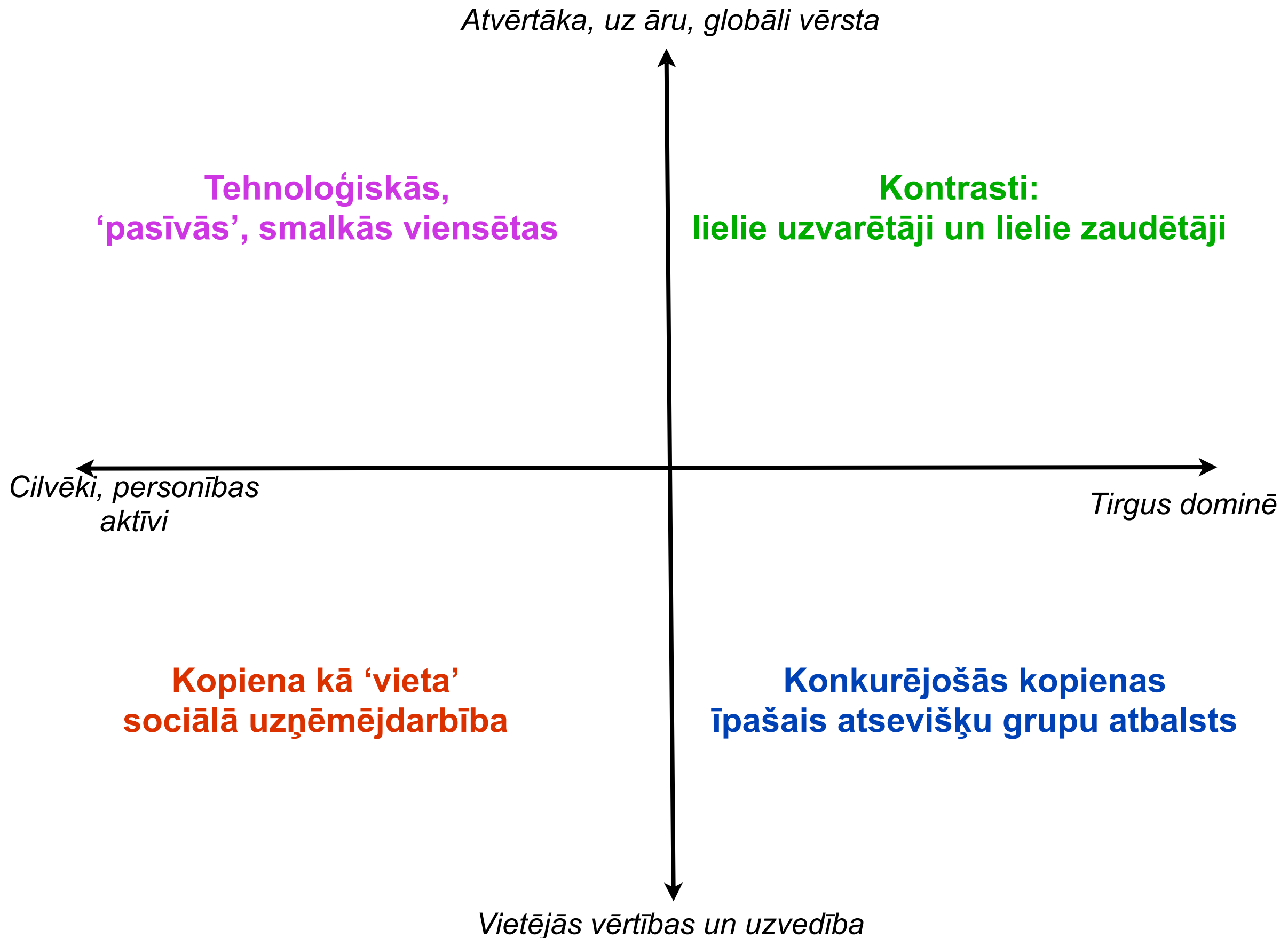
Uzsvars uz *kopienu*

- *Sasaistīt* lokālās kopienas ar transporta tīklojumiem, izmantojot kopienas risinājumus - ***sasniedzamība***
- *Kopiena plāno*, tiek atbalstīta un iespējota kopienas spēja plānot un pieņemt lēmumus - ***iespējošana***
- Kopiena pārvalda *pakalpojumu sfēru, veselību un izglītību*- ***autonomija***

Dzīvevieta laukos, bet paliks dārgāka

- Jaunie dabas resursi
- Klimata pārmaņu amortizācija un biodaudzveidas saglabāšana
- Lauki kā atpūtas aktīvs
- Lauki kā privilģētāka dzīves vieta
- Ekonomiskas darbības diversifikācija

Scenāriji laukiem

Kādai nobīdei BŪTU jānotiek

- No pamatekonomiskām aktivitātem (lauksaimniecība, mežsaimniecība) uz diversificētu, daudzveidīgotu '*portfeli*'. Ilgtspēja pagērē dažādību.
- Lauki visiem, taču ar *daudzveidīgām interesēm*.
- *Neplānot TIKAI* tiem un tām, kas tur dzīvo tagad.
- Mainīsies attieksme pret to, kas ir '*laba dzīve*'.
- Lielāka *kustība* turp un atpakaļ
- *Sadarbība*
- Veidot *scenārijus* dažādām vietām

Risinājums

- *Apzināt* (saskaitīt kapitālu)
- *Scenāriji* (arī dažādām vietām)
- Nodrošināt pieaugošu *cirkulāciju*
- *Investēt* ilgtermiņā un ilgtspējīgi

- Paldies par uzmanību!